

Spis treści

Wstęp	11
Rozdział 1. Prezentacja badań	15
1.1. Przedmiot badań	15
1.2. Teren badań	16
1.2.1. Prezentacja terenu badań. Informacje o rozmówcach	16
1.2.2. Przebieg badań	20
1.2.3. „Ja” w terenie	23
Rozdział 2. Romowie	25
2.1. Romowie na świecie	25
2.2. Romowie-Cyganie jako przedmiot badań	27
2.2.1. Literatura polskojęzyczna	30
2.2.2. Literatura obcojęzyczna	32
2.3. Cyganie czy Romowie? Dyskusja	34
Rozdział 3. Romowie w Polsce	39
3.1. Zróżnicowanie Romów w Polsce	39
3.2. Relacje między grupami	46
3.3. Wprowadzenie do <i>romanipen</i> – sposobów bycia Romem	52
3.4. Romowie a <i>gadzie</i>	62
3.4.1. Rozróżnienie Romowie – <i>gadzie</i>	62
3.4.2. Małżeństwa mieszane	68
Rozdział 4. Skalania i granice	77
4.1. Koncepcje skalania a ochrona granic grupy	77
4.2. Dwa wymiary skalania	84

4.3. Ciało kobiece i męskie. Nieczystość kobiety	94
4.4. Skalania kobiece	103
4.5. Codzienne zabiegi zmierzające do zachowania czystości i unikania skalania	116
4.6. Zachowanie prywatne i publiczne oraz świadome i nieświadome	125
Rozdział 5. Konstruowanie kobiecości i męskości	131
5.1. Wzory zachowania kobiet i mężczyzn – teoria i praktyka	131
5.1.1. Małe dzieci	131
5.1.2. Nastolatki	132
5.1.3. Dorośli	144
5.2. Seksualność	150
5.2.1. Tabu seksualne	150
5.2.2. Dziewictwo	156
5.2.3. Wierne kobiety, niewierni mężczyźni	161
5.3. Ubiór kobiety i mężczyzny	168
5.3.1. Ubiór kobiet	168
5.3.2. Ubiór mężczyzn	180
5.3.3. Strój a tożsamość	181
5.4. Edukacja	183
5.4.1. Edukacja Romów w Polsce	183
5.4.2. Stosunek do edukacji	188
5.4.3. Edukacja dzieci i młodzieży, w tym osób będących w związkach małżeńskich	193
5.4.4. Wiedza tradycyjna vs wiedza akademicka	198
5.4.5. Edukacja jako zagrożenie	202
Rozdział 6. Role społeczne kobiet i mężczyzn. Praca	209
6.1. Sytuacja ekonomiczna Romów	209
6.2. <i>Romani buti</i> – romska praca	211
6.3. Zajęcia romskie – tradycyjne i współcześnie praktykowane	215
6.3.1. Muzykowanie, śpiew, taniec	215
6.3.2. Kotlarstwo, wyrób patelni	217
6.3.3. Handel końmi	220
6.3.4. Wróżbiarstwo i chodzenie po prośbie	221
6.3.5. Handel	230
6.3.6. Działalność w stowarzyszeniach romskich. Asystenci edukacji romskiej	232
6.3.7. Pozostałe zajęcia	234
6.3.8. Praca za granicą	237

6.3.9. Zawody zakazane	238
6.4. Praca zarobkowa kobiet i mężczyzn	239
6.5. Praca w domu – opieka nad gospodarstwem domowym	248
6.5.1. Obowiązki kobiet	248
6.5.2. Obowiązki mężczyzn	252
Rozdział 7. Role społeczne kobiet i mężczyzn. Rodzina romska	259
7.1. Struktura rodziny	259
7.2. Małżonkowie i teściowie	261
7.2.1. Małżeństwo a zmiana statusu kobiet i mężczyzn	261
7.2.2. Współczesne metody zawierania małżeństw	263
7.2.3. Relacje w małżeństwie	282
7.2.4. Trwanie i rozpad związku	292
7.3. Rodzicielstwo	297
7.3.1. Demografia	297
7.3.2. Wartość dziecka	299
7.3.3. Rola wychowania	302
7.3.4. Praktyka macierzyństwa i ojcostwa	304
Rozdział 8. Autorytety	321
8.1. Romskie autorytety. Źródła autorytetu	321
8.1.1. Starość i władza	321
8.1.2. Atrybuty autorytetu	325
8.2. Funkcje autorytetu	333
8.2.1. Starszyzna i wójtowie	333
8.2.2. <i>Szero Rom</i>	341
8.2.3. Przywódcy i sędziowie u Lowarów i Kełderaszów	351
8.3. Liderzy tradycyjni a liderzy nowocześni	360
Zakończenie	367
Bibliografia	377
Summary	391